

CONTACTPERSOON: Els Van Cauwenberghe – els.vancauwenberghe@ocmw.gent

DOELSTELLING MODULE:

In een groepstraject van 3 maanden zoeken de deelnemers van de module VIA van het OCMW Gent uit wat ze willen en kunnen op korte en lange termijn. De bedoeling is dat de deelnemers via groepsactiviteiten kennismaken met verschillende mogelijke beroepen en uiteindelijk kiezen welke richting ze willen uitgaan. Tegelijkertijd krijgen ze oefenkansen Nederlands waardoor ze zowel hun taal- als sociale vaardigheden in een veilige omgeving versterken.

DOELGROEP:

- ★ Leeftijdscategorie: volwassenen – jongeren – ouderen
- ★ Opleidingsniveau: laaggeschoold – middengeschoold - hooggeschoold
- ★ Taalniveau: analfabeet – beginner – gevorderd
- ★ Nationaliteit: EU – niet-EU - andere
- ★ Gender: vrouw – man – mix
- ★ Lichamelijke conditie: beperkt – normaal – sterk

Soms zitten er ook hooggeschoolden tussen de deelnemers van VIA. Zij stappen in het groepstraject omdat ze niet (onmiddellijk) de stap kunnen zetten naar de job die ze hebben uitgeoefend in eigen land en graag de beroepsperspectieven in onze Westerse samenleving willen onderzoeken.

SOORT MODULE: *individueel – groep*

COMPETENTIES: *Welke competenties van de deelnemers worden versterkt?*

- ★ Kennis Nederlands verhogen
- ★ Eigen noden en wensen in kaart brengen: Wat kan ik en wat wil ik?
- ★ Zich comfortabel voelen in een groep
- ★ Sociale netwerken uitbouwen
- ★ Durven spreken
- ★ Isolatie en eenzaamheid verminderen
- ★ Basisattitudes verwerven om stap te zetten naar activering

OPZET MODULE:

- ★ Aantal begeleiders: 2 VTE voor een groep van max. 16 tot 20 personen
- ★ Duurtijd: 2 keer een halve dag per week - op basis van wanneer de Nederlandse les plaatsvindt
- ★ Frequentie: groepstraject van 3 maanden
- ★ Locatie: OCMW Gent, gebouw dienst activering en werk (MAACT)
- ★ Materiaal: naast audiovisueel materiaal is er ook low budgetmateriaal: papier, balpennen – de nadruk ligt op het spreken

Naar een geïntegreerd migratiebeleid,
dankzij het AMIF
Vers une politique de migration plus intégrée,
grâce au FAMI

INHOUD MODULE:

Onderdelen:

- 1) Infomoment en verkennend individueel gesprek
- 2) Kennismakingsfase
- 3) Verkenningsfase met competentiescreening
- 4) Verdiepingsfase
- 5) Keuze maken voor de toekomst

1. Infomoment en individueel gesprek

Eerst vindt er een infomoment plaats waar de geïnteresseerde personen een infofiche kunnen invullen met hun gegevens. Ze moeten daarin o.a. aangeven op welke dagen ze Nederlandse les volgen. Daarna splitsen de groepsbegeleiders de cliënten op in twee groepen (een voormiddaggroep en namiddaggroep) op basis van wie wanneer naar de Nederlands les gaat. Deze groepen komen twee keer per week naar de VIA-module.

Net voor of net na de start van de VIA module volgt er een individueel gesprek tussen elke deelnemer en de groepsbegeleiders. In dit gesprek leren ze elkaar kennen en vragen de groepsbegeleiders of er belangrijke dingen zijn die zij moeten weten (bv. moeilijk thuissituatie, medische problemen, verwachtingen, etc.). De begeleiders bekijken via dit gesprek ook of de deelnemer daadwerkelijk het [taalniveau Nederlands 1.1 beheerst](#) (basisniveau Nederlands). Indien nodig, gebeurt dit gesprek in het bijzijn van een sociaal tolk.

2. Kennismakingsfase

Eerst moeten de groep en de begeleiders elkaar leren kennen. Dat kan deels gebeuren via het [kennismakingsspel Bingo](#). Het is belangrijk om even de tijd te nemen om helder uit te leggen waarom de deelnemers precies naar VIA komen. De groep brengt tijdens de eerste samenkomsten ook in kaart wat hun dromen zijn voor de korte en lange termijn.

3. Verkenningsfase

In de verkenningsfase proberen de groepswerkers zicht te krijgen op de kwaliteiten, competenties en interesses van deelnemers, alsook de belemmeringen en problemen waarmee ze kampen. De groepswerkers doen dit aan de hand van allerlei activiteiten, oefeningen en reflecties met de groep.

De groep bezoekt in deze fase verschillende werkplaatsen in het OCMW van Gent: rusthuizen, keukens, wassalons (met professionele strijkmachines), naaiateliers, houtbewerkingsbedrijven etc. Het is ook een moment om te tonen wat de deelnemers kunnen. Ze kunnen laten zien hoe zij met bepaalde machines werken. Tijdens deze bezoeken is er ook ruimte om een praatje te slaan met anderstalige nieuwkomers die al stage lopen op de werkplaats zelf. Zij vertellen een beetje over het traject dat ze al hebben afgelegd en fungeren als inspirerende voorbeelden voor de deelnemers van VIA.

In de bijeenkomsten daarna werkt de groep rond filmpjes van de VDAB over bepaalde beroepen. De deelnemers krijgen dan een blad met competenties van de VDAB. Dit is een eerste kennismaking met het begrip “competentie”. Via het groepswerk wordt dit abstract concept duidelijk uitgelegd en begrijpen de deelnemers dat als ze in de toekomst geëvalueerd zullen worden (in VIA en later op hun werk) er voornamelijk gekeken zal worden naar hun competenties.

Naar een geïntegreerd migratiebeleid,
dankzij het AMIF
Vers une politique de migration plus intégrée,
grâce au FAMI

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale

Daarnaast wordt er ook stilgestaan via groepsdiscussies bij de voor- en nadelen van een beroep en het verschil tussen hoe bepaalde beroepen in België worden uitgeoefend en in het land van herkomst. Dit gebeurt aan de hand van een [hoeken/stellingenspel](#).

Al deze activiteiten maken deel uit van de voorbereiding van [de competentiescreening die door de screeningsdienst van het OCMW Gent](#) wordt afgenomen. Als voorbereiding op deze screening wordt er ook aandacht besteed aan het gebruik en de benaming van materialen en het maken van rekenoefeningen (verwerkt in de activiteiten). Op basis van de screening worden de beroepsperspectieven voor de groepsbegeleiders duidelijker. Na de screening volgt een nabespreking met de groep. De begeleiders vragen hoe zij de screening hebben ervaren en welke beroepsattitudes of competenties er volgens hen zijn getest.

4. Verdiepingsfase

Stilaan neemt het vertrouwen tussen de deelnemers toe en ontstaat er een hechte groep. Dankzij het wederzijdse vertrouwen voelen de deelnemers die meestal laagtaalvaardig zijn en weinig externe contacten hebben, zich veilig om in het Nederlands te converseren. Zo neemt het aantal veilige oefenkansen in het Nederlands toe en worden de deelnemers gestimuleerd om zich spontaan in het Nederlands uit te drukken.

Om de band tussen de deelnemers nog meer te versterken vinden er in de verdiepingsfase twee belangrijke activiteiten plaats: [het dozenspel en de keukenactiviteit](#).

5. Keuze voor de toekomst

Op het einde van het groepstraject volgt er voor elke deelnemer een individueel gesprek. Hierin wordt een geschikt vervolgtraject geadviseerd. In sommige gevallen is een deelnemer klaar om in een professioneel activeringstraject te stappen. In het beste geval is dit een opstap naar een verder traject naar werk. Soms is ook een opleiding aangewezen.

Als iemand klaar is voor een professioneel activeringstraject, dan zoeken de groepsbegeleiders voor deze persoon een stageplaats. De persoon kan dan een week proefstage lopen met een opvolging van de VIA-groepsbegeleiders. Als deze stage positief verloopt, mag de persoon 3 maanden stage lopen op die werkplek. Als de proefweek geen succes is, zal de persoon starten op een stageplaats in de arbeidszorgformule van het OCMW Gent en zal hij/zij één dag in de week stagelopen.

Tijdens de stage krijgen de cliënten altijd een begeleiding door een taalcoach.

Tot slot wordt het groepstraject afgerond met een leuk afsluitmoment. De groep maakt gebruik van de Uitpas en doet samen een socio-culturele activiteit en gaat daarna eten in het sociaal restaurant.

KOSTEN:

★ **Kostprijs materiaal:**

- 👉 Normale werkmaterialen (bureau, laptop)
- 👉 Soms gaat de groep eten in het sociaal-restaurant. Dit wordt betaald door het OCMW.
- 👉 Er is een kookactiviteit voor de hele groep. De groep gaat eten kopen in de lokale winkels en er wordt daarna samen gekookt in de keukens van het OCMW Gent (speciale keukens voor de beroepsopleidingen van het OCMW Gent). Het OCMW betaalt de (beperkte) kosten voor deze activiteit.

👉 **Uitstappen:** De deelnemers leren de UitPas van de Stad Gent kennen – de groep doet alleen dingen die de mensen alleen of met hun gezin zouden kunnen doen (nooit activiteiten die ze zich niet zouden kunnen veroorloven). Deze activiteiten worden gefinancierd met middelen uit het Fonds voor Participatie en Sociale Activering van de POD MI.

- ★ **Soort financiering:** *eigen middelen – subsidie - beide (Welke bron en welke voorwaarden werden opgelegd?)*

Voor deze module krijgt het OCMW van Gent een subsidie vanuit het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie van de Europese Unie. Deze subsidie dekt 75% van de personeelskosten. De POD Maatschappelijk Integratie subsidieert daarbovenop 15% van de personeelskosten, de overige 10% personeelskosten worden betaald door het OCMW Gent.

De kosten voor de werkmaterialen worden volledig door het OCMW betaald.

SITUERING MODULE: *Van welk groter geheel maakt de activiteit deel uit? Waar is het een onderdeel van? (bv. onderdeel van een module)*

De module VIA maakt deel uit van een bredere dienstverlening voor nieuwkomers aangeboden door het OCMW van Gent. Deze dienstverlening is deels opgenomen in het [AMIF-project Interactief](#).

OORSPRONG INSPIRATIE: *terrein – wetenschap - allebei*

De principes van het ervaringsgericht en contextueel leren komen uit het werk van de professor sociolinguïstiek [Piet Van Avermaet](#).

VISIE ACHTER MODULE: *Op welke uitgangspunten is de activiteit gebaseerd? Hoe kijk je naar de doelgroep of de activiteit? Wat is er belangrijk voor het OCMW bij de uitvoering van de activiteit?*

Momenteel zijn er buiten VIA geen andere trajecten waar mensen met een laag taalniveau terecht kunnen om hun beroepsperspectieven te ontdekken. Nochtans is de **arbeidsmarkt in België** net voor hen **zeer complex** en vaak weten ze niet welke beroepen er bestaan die ook bij hen zouden passen.

De werkwijze in VIA is gebaseerd op het **ervaringsgericht en contextueel leren**. De doelgroep van VIA ondervindt problemen bij een leerproces dat is gebaseerd op het schrift en klassikaal leren (veelal gebruikt in de Nederlands les). Deze mensen moeten vooral actief bezig zijn met taal en bovenal met het soort taal dat aansluit bij hun groeiproces. De combinatie van het impliciet leren in VIA en expliciet leren in de Nederlandse les zorgt voor een stimulans in het leerproces van de deelnemers.

VIA vertrekt steeds vanuit de visie dat de **taal uiteindelijk ondergeschikt is aan de motivatie van de mensen om vooruit te geraken in het leven** en de zin om iets te ondernemen. Op die manier krijgen laagtaalvaardigen toch kansen in hun activeringstraject. De meeste mensen die bij VIA terecht komen zijn ontzettend gemotiveerd, maar begrijpen door een beperkte taalkennis niet alles wat er rondom hen gebeurt. Via het ervaringsgericht en contextueel leren, worden hun taal- en sociale vaardigheden toch versterkt. Ze krijgen zelfvertrouwen en bloeien open ondanks de beperkte taalkennis en hun andere moedertaal.

Naar een geïntegreerd migratiebeleid,
dankzij het AMIF
Vers une politique de migration plus intégrée,
grâce au FAMI

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale

KRITISCHE SUCCESFACTOREN: *Wat moet er zeker aanwezig zijn voor een goede uitvoering? Aan welke eisen moet de activiteit zeker voldoen?*

- ★ Groepswerking met twee begeleiders: Als je met twee de groepswerking geeft, kunnen mensen altijd bij één van de twee begeleiders terecht. Als de ene begeleider spreekt, kan de andere begeleider aandacht besteden aan mensen die meer ondersteuning nodig hebben.
- ★ Het groepsgevoel en onderlinge vertrouwen moet er zijn. Uiteindelijk wordt er de hele tijd gewerkt rond de dromen van mensen. Zij stellen zich hierdoor zeer kwetsbaar op.
- ★ VIA biedt de ruimte en geeft de kans om als persoon gehoord te worden en dat bevordert het zelfvertrouwen. De boodschap die de groepsbegeleiders moeten uitstralen is: “Ik wil u graag horen” – “Durf, wees niet bang” – “Probeer!” – “Je mag fouten maken”
- ★ Pauzes zijn daarom heel belangrijk. Het is een moment om te koffiekletsen en spontaan te praten in het Nederlands. Als er tijdens een koffieklets gevoelige informatie gedeeld wordt, is het soms nodig om een sociaal tolk erbij te halen.
- ★ Herhaling is de sleutel tot succes! Herhaal alles wat je als groepsbegeleider ziet via verschillende vormen: eerst theoretisch, dan spel, competitie, heel visueel werk...
- ★ De taalverwerving gaat het snelst als het gebaseerd is op de talige behoeften van de deelnemers. Vraag aan de deelnemers wat ze graag in het Nederlands zouden willen zeggen.

EVALUATIE DEELNEMERS: *Hoe worden de deelnemers geëvalueerd?*

Tussentijdse evaluatie:

Er vindt maandelijks een individueel gesprek plaats met de deelnemer en zijn “intaker” (de medewerker bij het OCMW van Gent die hem/haar heeft doorverwezen naar VIA)

Eindevaluatie:

Op het einde van het traject wordt er een competentieprofiel opgesteld. Het dossier staat op het intern platform van het OCMW Gent. De wijkwerker, intaker en groepsbegeleider lezen het dossier.

Per competentie wordt er een score gegeven op basis van de ervaringen van de persoon tijdens de activiteiten van VIA, [de VIA-screening](#) en de proefstage (Hoe verliepen de activiteiten in VIA? Hoe is de stage verlopen?).

De groepsbegeleiders geven een advies (dat kan gevolgd worden of niet) voor de intaker voor de nieuwe stappen in het traject van de deelnemer. Dit advies wordt ook in een individueel gesprek besproken met de deelnemer. Daarna gaat het dossier terug naar de intaker.

De mogelijkheden hierbij kunnen zijn:

- 👉 De deelnemer start in een initiatiestage van ongeveer drie maanden.
- 👉 Er is een nood aan een langere voorbereidingsfase op tewerkstelling onder de vorm van sociale activering (vrijwilligerswerk).
- 👉 Er is een interesse en/of nood aan een (beroeps)opleiding.
- 👉 Er is tijdelijk geen vervolg van het activeringstraject door een aantal randvoorwaarden waaraan eerst moet worden gewerkt: door gezinssituaties, medische problemen, enz.

EVALUATIE MODULE:

De module wordt geëvalueerd door een medewerker die niet rechtevreeks betrokken is bij het geven van de module zelf om de objectiviteit te waarborgen van de feedback van de deelnemers. De evaluatie peilt naar de verwezenlijking van de doelstellingen die nagestreefd worden.

De evaluatie wordt in heel eenvoudige taal mondeling afgenomen in groep aan de hand van enkele open stellingen zoals bijvoorbeeld: ik kom graag naar VIA, ik weet nu wat ik goed kan en wat ik niet goed kan, ik heb een beroep gekozen, de lesgevers zijn goed, ... Ze moeten telkens één van de drie gekleurde kaartjes (volgens appreciatie: Ok, neutraal of niet Ok) in de lucht steken en kunnen eventueel uitleg bij hun keuze.

SAMENWERKINGEN:

- ★ Partner 1: IN-Gent – Agentschap voor Inburgering en Integratie – NT2-overleg om de 3 maanden
- ★ Partner 2: Centrum voor Basiseducatie en de Gentse scholen voor volwassenenonderwijs – Geven NT2-cursussen – heel regelmatig overleg met de leraars/ leerlingbegeleiders afhankelijk van de noodzaak
- ★ Partner 3: VDAB – Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling – afstemming en uitwisseling van aanpak, methodiek en beleid omtrent het begeleiden van laaggeschoolde anderstaligen

Naar een geïntegreerd migratiebeleid,
dankzij het AMIF
Vers une politique de migration plus intégrée,
grâce au FAMI

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale